

Tribuna & Opini3n

Per una nova transici3 sociolaboral

David Abril
Activista

La paraula *transici3* es refereix, amb molt poques variacions, a «l'acci3 de passar més o menys r3pidament d'un estat a un altre». A les Illes Balears, la situaci3 sociolaboral n'ha sofert diverses, de transicions. En els anys 60, la nostra realitat social i laboral inici3 una importantíssima transici3 d'un model socioecon3mic preturístic cap a un de turisme a l'engr3s, el que va dur a un període ple de complexitats, can-

Rafael Borr3s
Activista

vis, resist3ncies i conquestes socials. Una segona transici3 als anys 90 va dur a la normalitzaci3 de la precarietat i la temporalitat de la m3 de les successives reformes laborals neoliberals.

Tot i no ocupar un paper tan destacat en la literatura i acad3mia

mainstream, la darrera transici3 estructural a les Illes Balears es desencaden3 i consolid3 durant el present segle XXI. El *boom* de l'economia de plataforma va provocar l'expansi3 desbocada del lloguer turístic; l'acumulaci3 durant anys de neoliberalisme i de continu3 reforma laboral regressiva en termes de justícia social, i l'aplicaci3 a partir de 2010 de polítiques de retallades austericides experimentaren una profunda mutaci3. Reforçant el sistema de monocultiu turístic s'han normalitzat les grans desigualtats, les aturades dels ascensors socials, la pobresa i la precarietat.

Cal capgirar aquesta situaci3, transitant cap a una que garanteixi les seguretats vitals bàsiques. Però aquesta transici3 s'albira gairebé quim3rica, sense la necessari3 transformaci3 del model econ3mic envers una societat amb turisme però no absolutament turistificada. L'informe 2019-2023 de l'Evoluci3 de les transicions del F3rum, no dona motius per ser positiu quan parlem de relacions laborals i ocupaci3.

«L'economia no pot romandre al marge de la participaci3 de les persones treballadores i de la societat civil»

Les dades d'afiliaci3 a la Seguretat Social varen tornar a créixer (més d'un 17 % en relaci3 a l'any anterior), concentrant de nou l'activitat en els sectors de l'hoteleria i la restauraci3, superant els valors pre-covid de forma significativa. El sector immobiliari presenta la mateixa tend3ncia, superant en més d'un 10 % els valors pre-pand3mia. L'única bona notícia, seria el lleu creixement de l'ocupaci3 a tot all3 que no és turisme, com a la indústria i l'activitat agrària.

Mentre no s'aposti per una economia equilibrada i diversificada, continuar3 el degoteig de joves mallorquins, molts amb estudis superiors, que se'n van a viure a un altre pa3s, 5.022 ho feren el 2022 segons l'INE. Les dificultats del jovent per accedir a un habitatge també ha provocat per primera vegada en els darrers anys una reducci3 significativa de les persones estrangeres ocupades als diferents sectors: 2.400 menys al sector serveis i unes 500 al sector primari.

En l'era de la triple crisi ecol3gica i de les grans desigualtats, el repte de

les Balears rau a transitar cap a una veritable desturistificaci3 econ3mica i laboral, una diversificaci3 econ3mica i d'oportunitats laborals i un model de societat innovador que garanteixi una qualitat de vida present i futura. Sempre garantint i aprofundint en la democr3cia: l'economia no pot romandre al marge de la participaci3 de les persones treballadores i de la societat civil organitzada. De no fer-ho, correm el risc d'endinsar-nos en escenaris polítics i socials incerts per a la majoria de la poblaci3. Malauradament, sembla que la mesa del Pacte Social i Polític per la Sostenibilitat Econ3mica, Social i Ambiental de les Illes Balears ha esdevingut en un instrument fallit de participaci3 ciutadana de deb3 per fer front als reptes d'època.

(*) Aquest article està englobat dins l'Observatori de les Transicions del F3rum de la Societat Civil, que analitza les transicions ambiental, econ3mica i social de la societat mallorquina a través de l'evoluci3 de diferents indicadors per determinar si avançam cap a un model sostenible.